

ROKODELSKA SHEMA (za rokodelsko panogo/rokodelski izdelek)

Rokodelska panoga se lahko nanaša na en izdelek (npr. aparstvo, oglarstvo), manjše število sorodnih izdelkov (npr. skodlarstvo, opekarstvo) ali raznolike izdelke tako po tehnologiji izdelave, obliki kot po uporabnosti (npr. izdelovanje keramike, pletarstvo, izdelava igrač).

Če je za vašo rokodelsko panogo značilnih več izdelkov, predstavite najmanj tri take, ki najbolj celovito odražajo tehnične, tehnološke ali likovne značilnosti rokodelske panoge.

Rokodelska panoga	KOVAŠTVO (ŽEBLJARSTVO)
	TRKALO ZA VRATA ORODJE ZA IZDELAVO OKRASKOV NA TRKALU IZDELAVA ŽEBLJEV ZA PRITRDITEV

PEDAGOŠKO ANDRAGOŠKO USPOSABLJANJE	Predlagano število ur pedagoško andragoškega usposabljanja
Psihologija <ul style="list-style-type: none">- Temeljni dejavniki za razvoj osebnosti (adolescenca, puberteta, tipične značilnosti mladostnika, biološke in socialne potrebe)- Učni stili- Motivacija Komunikacija <ul style="list-style-type: none">- Potek komuniciranja (delež v komuniciranju, poslušanje, nebesedno komuniciranje, pogoji za uspešno komunikacijo, prvo srečanje, razgovor in dober vtis, poslovni bonton, komunikacija z udeležencem) Ergodidaktika	Teoretični del: 6 ur

<ul style="list-style-type: none"> - Ergonomija (najpomembnejši vplivi okolja na človeka v delovnem procesu, pridobivanje znanja v urejenem okolju, dejavniki, ki vplivajo na varno delo, pomen varovanja okolja, podjetniško vedenje v delovnem okolju) <p>Načrtovanje procesa praktičnega usposabljanja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Temeljni dejavniki praktičnega usposabljanja z delom - Mentor (bistveni poudarki odnosa mentorja do udeleženca, osnovne naloge mentorja, lastnosti dobrega mentorja, načrtovanje izvajanja rokodelske naloge) <p>Načela uspešnega usposabljanja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Postopno in sistematično osvajanje znanj, nazornost, aktivnost, povezanost teorije in prakse, individualizacija - Kako pridobivamo znanje in spretnosti 	
<p>Metode praktičnega usposabljanja z delom</p> <ul style="list-style-type: none"> - Temeljni dejavniki praktičnega usposabljanja z delom (strokovni in vsebinski del, pedagoški in metodični del, materialno tehnični del priprave) - Metode za izvedbo praktičnega usposabljanja (besedne metode, metoda demonstracije, metoda posnemanja, metoda štirih stopenj) <p>Vrednotenje pričakovanih izidov</p> <ul style="list-style-type: none"> - Preverjanje znanj in spretnosti 	<p>Delavnice: 6 ur</p>

VSEBINE PRAKTIČNEGA USPOSABLJANJA <ul style="list-style-type: none"> - poznavanje in obvladovanje jekla: konstrukcijsko in orodno - poznavanje in obvladovanje vseh postopkov kovanja - načrtovanje izdelka <p><i>OPOZORILO: tečaj varnosti pri delu je nujno potreben za pristop k usposabljanju.</i></p>		Predlagano število ur praktičnega usposabljanja 16-35 ur
Materiali in njihove lastnosti <i>(prednost imajo lokalna gradiva)</i>	<ul style="list-style-type: none"> – konstrukcijsko jeklo – orodno jeklo za delo v vročem – gorivo po izbiri kandidata – vosek za vroče bruniranje <p>Treba je izbrati optimalno velikost kosov konstrukcijskega jekla za izdelavo kosov trkala.</p> <p>Pri izdelavi sekačev za okraske na trkalu je treba izbrati orodno jeklo, ki je primerno za delo v vročem.</p>	<i>Čas priprave materiala:</i> <i>8 ur</i>

<p>Orodja in naprave <i>(prednost imajo ročna orodja za tradicionalne tehnike izdelave)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – nakovalo – kurišče ali peč – kladivo – različne vrste klešč – prebijač – ravni sekač – polkrožni sekač – sekač za nakovalo – kovaški primež – orodje za izdelavo žebeljev – različne pile – vrtalni stroj – kotna brusilka – žična krtača – meter – točkalo – ključavničarsko šestilo – bombažna krpa za bruniranje z voskom – ustrezna zaščitna oprema 	
<p>Tehnologija izdelave <i>(prednost imajo tradicionalne tehnike izdelave)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – izris kosovnice – izris načrta za izdelavo sekačev za okraske na trkalu – prižig kovaškega ognja – gretje materiala za izdelavo sekačev 	

	<ul style="list-style-type: none">– kovanje sekačev– toplotna obdelava sekačev– brušenje sekačev– gretje materiala za izdelavo trkala in žeblicev– izsekavanje vroče zadnje plošče– kovanje zadnje plošče– kovanje žeblicev za pritrditev– kovanje veznega člena med obročem in zadnjo ploščo trkala– sekanje veznega člena med obročem in zadnjo ploščo– kovanje okrasne spirale na zadnjem členu– kovaško varjenje odebelitve na spodnjem delu obroča trkala– sekanje obroča trkala– fino kovanje obroča trkala– vroče piljenje obroča trkala– luknjanje povezovalnega člena– luknjanje sredine zadnje plošče– vrtanje lukenj za žeblice na zadnjo ploščo– kovanje okraskov na obroč trkala– kovanje okraskov na zadnjo ploščo– fino piljenje delov pred sestavo kosa– sestava kosa– čiščenje kosa z žično krtačo– vroče bruniranje kosa z voskom in krpo	<p><i>3 dni</i></p>
--	---	---------------------

<p>Pomen izdelka za ohranjanje kulturne dediščine</p>	<p><i>Izdelek je model trkala za vrata, ki se je uporabljalo v 17. stol. Model smo izbrali, ker odlično združuje vse osnovne kovaške tehnike. Okraski na bogato okrašenem trkalu so dobra priložnost, da kandidat pokaže znanje iz umetnostnega kovaštva. To, da si mora kandidat kose orodja (sekače) za kovanje okraskov izdelati sam, je pomembna posebnost kovaštva v primerjavi z ostalimi poklici, in osnova kovaštva. Tako kandidat pokaže tudi pomembno znanje iz orodnega kovaštva. S tem ko kandidat izdelava žeblice za pritrditev, pa pokaže tudi žebljarsko znanje.</i></p> <p><i>Rokodelska obdelava kovin je bila v preteklosti splošno razširjena po celotnem slovenskem ozemlju. Kovaška obrt je bila ena najpomembnejših, saj so bili kovaški izdelki v preteklosti nepogrešljivi pri materialni kulturi (npr. orodja, bivalna kultura, prevoz). Znani kraji s kovaško tradicijo so Zreče, Ravne na Koroškem, Muta, Lovrenc na Pohorju, Batuje, Kropa in Tržič. V Kropi in Kamni Gorici sta bili najbolj znani žebljarski kovaški središči. Žebjarstvo je bilo pomembna domača obrt in je vključevalo izdelovanje najrazličnejših žabljev za čevlje, podkovanje konjev in volov, pa tudi manjše in večje žablje za potrebe stavbarstva, gradnje ladje itd. Z razvojem industrializacije in uvedbo strojne izdelave žabljev je panoga začela propadati in ob koncu druge svetovne vojne dokončno zamrla.</i></p>	
--	---	--

PREVERJANJE PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI	Merila za preverjanje kakovosti izdelka/izdelkov	Izločilni kriteriji
<p>Tehnološka dovršenost in kakovost izdelka/izdelkov</p>	<ul style="list-style-type: none"> – samostojno načrtovanje izdelka (forma, klasične vezi) oziroma izrisati delavniški načrt – poznavanje različnih vrst jekel in osnove iz znanje metalurgije – prepoznavanje oblik – estetika – dimenzijska ustreznost – površinska obdelava – površinska zaščita – delo na strojih – delo z ročnimi orodji <p>Rokodelec mora v danem času izdelati sekače za okraske na trkalu, kompletno trkalo in žeblje za pritrditev. Z danim izdelkom preverimo vse potrebne veščine, ki jih kovač na nivoju primernega rokodelca potrebuje.</p> <p>Pri delu mora upoštevati načela ekonomičnosti in varstva pri delu.</p> <p>Čas izdelave: 3 dni</p>	<ul style="list-style-type: none"> – neustrezna površinska obdelava – ohlapnost spojev – očitno odstopanje dimenzij – nepravilen proces obdelave – grobe kršitve pravil varstva pri delu

Soglašam:

Matjaž Han

Minister za gospodarstvo, turizem in sport

